

Sygn. akt I UK 10/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania L.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w O.
z dnia 19 września 2016 r., sygn. akt IV Ua (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się L.S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. wyrokiem z dnia 19 września 2016 r., na skutek rozpoznania apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O., zmienił wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 czerwca 2016 r. i oddalił odwołanie ubezpieczonego L.S. od decyzji organu rentowego z dnia 10 września 2015 r. odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego w okresach wskazanych w decyzji z uwagi na wykonywanie pracy zarobkowej w ramach prowadzonej przez ubezpieczonego działalności

gospodarczej w czasie jego niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji, że podpisywanie przez ubezpieczonego faktur w okresach niezdolności do pracy nie świadczy o tym, że prowadził on działalność zarobkową, gdyż były to nieliczne dokumenty w stosunku do okresu kontrolowanego (2012-2015). Wbrew ustaleniom Sądu pierwszej instancji, zachowania ubezpieczonego nie sposób uznać za czynności incydentalne i wymuszone okolicznościami. Ubezpieczony w okresie orzeczonej niezdolności do pracy nie powierzył prowadzenia działalności gospodarczej innej osobie, a jego udział w jej prowadzeniu nie miał charakteru incydentalnego. Podejmował on czynności mające charakter merytoryczny dla prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Zebrane dowody w sposób wymowny wskazują, że w sposób aktywny uczestniczył on w prowadzeniu działalności wystawiając/podpisując przez cały okres zwolnień lekarskich w sposób regularny wszystkie dokumenty z tych okresów. Podpisywanie przez prowadzącego pozarolniczą działalność faktur opiewających na znaczne kwoty, to nie tylko złożenie samego podpisu, ale także proces myślowy. Trudno zatem uznać powyższe czynności za czynności o charakterze formalno-prawnym. Ponadto w okresie niezdolności do pracy ubezpieczony utrzymywał z pracownikami stały kontakt telefoniczny.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony. Zaskarżając wyrok w całości wniósł o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę decyzji organu rentowego z dnia 10 września 2015 r. i ustalenie prawa do zasiłku chorobowego za wymienione w niej okresy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego, a także o zasądzenie kosztów postępowania i zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1368 ze zm., dalej jako ustawa zasiłkowa) przez uznanie, że podpisanie faktur w okresie zwolnienia chorobowego

było wykonywaniem pracy zarobkowej w ramach działalności gospodarczej, w sytuacji braku podstaw do przyjęcia takiej kwalifikacji czynności bowiem są to czynności formalno-prawne związane z posiadaniem statusu przedsiębiorcy, a jednocześnie zostały wymuszone okolicznościami niezależnymi od skarżącego.

Według skarżącego za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia potrzeba wykładni art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie - zawierać argumenty świadczące o tym, że ze względu na sformułowane w ustawie wymagania istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., tj. na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia

13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351). Skarżącego obciążał zatem obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, LEX nr 950814). Nie można uznać, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Tymczasem art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej był już szeroko interpretowany w orzecznictwie, o czym świadczą wyroki Sądu Najwyższego przytoczone zarówno w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego, jak i w uzasadnieniu skargi kasacyjnej. W konsekwencji utrwalonego orzecznictwa, w sprawie nie występuje kolejna potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy wyraził już swój pogląd w konkretnej kwestii, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2011 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 9 marca 2011 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126 i z dnia 24 lutego 2011 r., II PK 274/11, LEX nr 1215146).

Jednocześnie wskazać należy, że rzekome wątpliwości interpretacyjne przedstawiane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i argumentacja w nim zawarta ograniczają się wyłącznie do twierdzenia, że czynności wykonywane przez skarżącego w trakcie zwolnień lekarskich „miały charakter jedynie formalny” i „były niezbędne dla kontynuacji działalności gospodarczej, nie sposób zatem uznać je za wykonywanie pracy zarobkowej skutkującej pozbawieniem skarżącego prawa do zasiłku”. Twierdzenia te stanowią w istocie wyłącznie polemikę z ustaleniami faktycznymi sprawy i oceną dowodów, dokonaną przez Sąd drugiej instancji, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c.

uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Sąd drugiej instancji ustalił bowiem, że „zaprezentowane przez organ rentowy dokumenty w sposób wymowny wskazują, iż skarżący w sposób aktywny uczestniczył w prowadzeniu działalności wystawiając /podpisując przez cały okres zwolnień lekarskich w sposób regularny, wszystkie dokumenty z tych okresów”. Cytowane ustalenia faktyczne zaskarżonego wyroku są wiążące w postępowaniu kasacyjnym także wobec braku w skardze jakichkolwiek proceduralnych zarzutów kasacyjnych, które mogłyby podważyć miarodajne dla Sądu Najwyższego ustalenia faktyczne stanowiące podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ponadto nie może zniknąć z pola widzenia, że orzeczenia powoływane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zapadały w odmiennych okolicznościach faktycznych, w których ubezpieczeni korzystający ze zwolnień lekarskich jedynie incydentalnie (raz na kilka miesięcy) podpisali dokumenty przy jednoczesnym scedowaniu prowadzonej działalności na inne osoby. Takie okoliczności nie miały miejsca w niniejszej sprawie, co wynika z ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając w myśl art. 98 k.p.c. o kosztach postępowania kasacyjnego.